

Az újrahasznosító színház

Uj 920
2015. M. 27

Nem a szereplőkön múlik, hogy a Börtönkarrierben minden felhalmozott eszköz ellenére ott érezzük az üresjáratot

LAKATOS KRISZTINA

Nyilvánvalóan rengeteg energia van a Jókai Színház Börtönkarrier című produkciója – az évad első komáromi nagyszínpadi bemutatója – mögött. Ezért majdnem hajlamosak vagyunk elnézni azt, ami nincs: hogy igazából sem drámát, sem komédiát nem látunk.

Nyilvánvaló, hogy Erdeős Anna rendezőként nagy munkát fektetett az előadásba, s ez majdnem feledteti azt a tényt, hogy „társzerzőként” nem tudta felülírni Tauno Yliruusi finn szerző darabjának evidens hiányosságait.

Főhősünk Walter, a szökött rab másnap szabadulna a börtönből, de ő maradni akar. Miután a feltűnő szökés nem hozza meg a várt eredményt – még pár évet a rácsok mögött –, újra és újra próbálkozik. Kisstílusú gengszterekkel szövetkezik egy páncélszekrény kirámolására, majd nyakkendősbűnözőként csal és sikkaszt, utóbb a politikába is belevakar, remélve, hogy a mind exponáltabb helyzetben elkövetett tettek előbb-utóbb garantáltan a zárka biztonságába vezetnek. A bűn stációi azonban Walter esetében egyszerre válnak a privát szenvedés és a társadalmi siker stációjává: miközben (anti)hősünk szeme alatt egyre nagyobbak a sötét karikák, ő maga egyre magasabbra emelkedik, akaratlanul, de minden helyzetben nyertessé válik. Ehhez persze az is hozzá tartozik, hogy a világ, amelyben mozog, a velejéig korrupt: mindenki bűnből és bűnből él, és bármi elnézhető vagy elintézhető, csak az árát kell megfizetni.

Tauno Yliruusi műve egy poénos

A Börtönkarrier szereplői

(Kiss Gábor Gilubó felvétele)

ötletre épül, amivel alapvetően nincs baj: mondjuk, egy abszurd hangvételű tárca formájában, két normál oldal terjedelemben, a reggeli kávé mellé le is csúszna. Két felvonásos színházi előadáshoz azonban meglehetősen vékonyka az alapanyag. (Őleg, ha azt is figyelembe vesszük, hogy a darab szövege, a helyzetek, a humor leginkább egy B kategóriás televíziós sitcom szintjét idézi. Erdeős Anna becsületére legyen mondva: színházban gondolkodott, amikor a darab verszegény szövegére ráhúzott egy másik réteget. Vállalt előképként Bertolt Brecht és Kurt Weill Koldusoperája lebegett az szeme előtt, amikor felerősítette az

előadás társadalomkritikus lehetőségeit, és nem utolsósorban songokkal és táncbetétekkel spékelt meg a Börtönkarriert. A dalszövegeket maga a rendező jegyzi, a produkcióhoz Szemenyei János írt zenét – mindkettőjük teljesítménye az erőteljes előképek ígézetében fogant, ezzel együtt funkcionálisan betölti a szerepét a színpadon. Egyébként az egész előadásra jellemző egyfajta újrahasznosító, recikláló jelleg: a már említett brechti színházon túl a burleszkfilmek jellegzetes elemeitől a klasszikus politikai kabaré eszközein át a trendeket diktáló Robert Wilson 1914-éig sorolhatnánk azokat a mintákat,

amelyeknek hatását ott érezzük a komáromi produkcióban. Ez vonatkozik Taksás Mihály színpadképére is, amely így is erős vizuális kerete az előadásnak.

Bizonyos szempontból – talán azt mondanám: az epikus színházra írt stílusgyakorlatként – a komáromi előadás kifejezetten érdekes vállalkozás. Kihívás a társulat számára is, hogyan birkózik meg az evidens technikai követelmények mellett az itt és most elvárt – a cirkusz és a kabaré közegét idéző festett arcokkal is felerősített – groteszk játéktípussal. Egyébként: egész jól. Elsősorban nem a szereplőkön múlik, hogy a Börtönkarrierben minden felhalmo-

zott eszköz ellenére ott érezzük az üresjáratot, hogy Szabó Viktor helyenként kifejezetten plasztikus alakítása ellenére Walter karriertörténetének nem lesz tétje, hogy a közönségnek szóló kiszólások (ha nektek ez kell, hát ezt kapjátok...) nem karcolják az idegeinket, hanem naiv blódségnek hatnak.

A Komáromi Jókai Színház előadásában a főszerepet alakító Szabó Viktor mellett Fabó Tibor, Losonczy Kata m.v., Bernáth Tamás, Dobra Mária m.v., Majorfalvi Bálint, Holocsy Krisztina, Skronka Tibor, Bandor Éva, Olasz István, Németh István, Tóth Károly és Culka Ottó látható.